

ГИМНАЗИЈАЦИ

ЛИСТ УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА ГИМНАЗИЈЕ
САВА ШУМАНОВИЋ У ШИДУ

школска 2014/2015. година, година IX, број 30

**ОБЕЛЕЖАВАЊЕ СТОГОДИШЊИЦЕ ОД
ПОЧЕТКА ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА**

Представљамо Вам

Добродошлица првацима

И овог септембра наша Гимназија је широм отворила врата и своје велико срце за нову генерацију ПРВАКА. Срце велико и топло, исткано добрим намерама, спремно да пружи подршку и разумевање.

Памтим ваше очи при првом сусрету. Радознале, забринуте, помало збуњене новом средином, непознатим лицима и захтевима. Школска година одмиче одлучним корацима. Прилагођавамо се једни другима и мислим да сте сада опуштенији, сигурни и заштићени међу нама.

Сада опајам ведрину у вашим насмејаним очима. Осећате да се пред вама отварају хоризонти различитих сазнања и активности, духовног узрастања и сазревања, другарства, љубави и свега што младост чини богатим и незаборавним периодом живота. Али биће и недоумица, препрека и разочарења.

Бићемо ту за све вас, да вам пружимо подршку на стазима одрастања и сазревања и помогнемо вам да развијете и изразите своја интересовања и различите таленте, да усвојите праве вредности и ставове.

Желим вам много добрих оцена и спортских успеха, прочитаних књига и добро организованих путовања. Остварите жеље и надања, будите сигурни у себе и сопствене снаге. Нека вас наша Гимназија на најбољи могући начин припреми за даље школовање, разноврсна остварења и садржајан живот испуњен радошћу!

Ваша директорка, Љубица Радишић

I-1

одељењски старешина
Страхиња Радаковић

1. Тамара Андришко
2. Валентина Белан
3. Даница Бибић
4. Анђела Бјелић
5. Невена Вејиновић
6. Душан Вукшић
7. Вања Дворанац
8. Наташа Исаиловић
9. Софија Јекић
10. Јована Јовић
11. Ивана Ковачевић
12. Драгослав Коларевић
13. Бошко Кулачанин
14. Мирјана Кушић
15. Михајло Матовић
16. Николина Остојић
17. Јована Петковић
18. Драгана Петровић
19. Душана Петровић
20. Рената Петровић
21. Нађа Продић
22. Соња Станојевић
23. Зоран Старчевић
24. Марко Стојановић
25. Александар Стојецки
26. Стефан Стојновић
27. Тамара Тодоровић
28. Дејан Торма

Сматрам да је ово сјајна школа из које излазимо са одличним знањем, у којој можемо да се укључимо у бројне спортске активности, а задивљује и то што у школи нема уопште насиља.

Ова школа ми се заиста свиђа и драго ми је да је то био мој избор и у потпуности испуњава моја очекивања. У сваком случају, ово је једно велико и ново искуство.

Први утисци о Гимназији су веома позитивни. Ово је школа која је по много чему слична основној школи из које долазимо. Професори предају веома занимљиво и јасно и посебно се труде да нам помогну у свему. У школи постоје јасна правила понашања, за ученике и професоре!

Школа је не само добра по томе што нам нуди да стекнемо добра знања, него и што нема насиља било ког облика, а и по томе што има низ такмичења знања и способности и спортских дешавања.

Професори добро објашњавају и толерантни су. Све у свему нова школа ми се баш свиђа и страх према њој је био неоснован.

ученике првог разреда

I-2

одељењски старешина
Весна Мердановић

1. Тамара Башић
2. Бојана Бујла
3. Здравко Бјелић
4. Никола Вечић
5. Радован Вукелић
6. Срђан Вуксановић
7. Јелена Ђурић
8. Зорана Зец
9. Николина Зивлак
10. Милица Јаш
11. Александар Ковинчић
12. Нина Марковић

13. Татјана Марчетић
14. Теодора Матијаш
15. Душан Милашиновић
16. Милош Мучаловић
17. Љиљана Обрадовић
18. Давид Панић
19. Бојана Пајић
20. Луна Рачић
21. Маја Розић
22. Милана Стојаковић
23. Михајло Стојановић
24. Немања Томић
25. Јована Ђетојевић
26. Милица Чизмић
27. Михајло Чугаљ
28. Срђан Шалов

Моји утисци о Гимназији „Сава Шумановић“

Живимо у свету у ком су сви навикли на сталност и континуитет. Упадамо у колотечине сваки дан а тога нисмо ни свесни. Заволели смо навике и рутине и када се појаве промене, не знамо како да реагујемо. У овом добу, за нас младе, свака мала измена или новост оставља јаке утиске. Оне посебно снажне, који нам дуго остану у сећању пре него што избледе, оставља, наравно, полазак у средњу школу.

За свакога од нас, ово је нешто ново. Нови људи, професори и навике. Неки од нас – вероватно већина – били су нервозни или уплашени у ишчекивању поласка у школу. Нисмо имали оне срећне лептириће у стомаку, већ несигурност, страх да нешто неће поћи како треба. Али ево нас, неколико месеци касније. Нико више не делује ни приближно истраумирано како је деловао раније. Комуникативне особе су створиле нова пријатељства, ћутљиве особе су упијале свет око себе, а неки су највише времена провели чекајући звоно за крај последњег часа. Неки од нас нису хтели ни да упишу ову школу, али су је уписали јер нису имали другог избора или нису могли да изаберу нешто боље. Али ништа не треба схватати олако, поготово не школу као што је гимназија, а то су нам професори одмах на почетку ставили до знања. Треба да се трудимо да постанемо оно што желимо и ово је прави тренутак да почнемо са тим.

Наредне четири године, бићемо део свега овога: један разред од многих који ће пролазити овим ходницима. Учествоваћемо, мењаћемо се, развијати, сазревати и на све то утицаће оно што нас окружује, све оно што нам је тренутно толико застрашујуће. Међутим, иако је све ово ново, не значи да је лоше. Не значи да треба да се плашимо. Боље је једноставно прихватити оно што мора да буде и извући најбоље из тога.

Луна Рачић, I-2

I-3

одељењски старешина
Јелисавета Ћутић

1. Душан Алексић
2. Мартина Бертић
3. Немања Бојанић
4. Анђела Бахт
5. Дејана Гајић
6. Горана Голијанин
7. Емилија Граховац
8. Сања Девић
9. Стефан Дражић
10. Гордана Ђокић
11. Немања Ђурик
12. Ђорђе Ерић
13. Филип Жеравица
14. Маријана Ивковић
15. Теодора Јекић
16. Јована Јовановић
17. Софија Јовановић
18. Теодора Кубик
19. Александра Лазић
20. Тијана Лазић
21. Виолета Марковић
22. Исидора Медић
23. Александар Милутиновић
24. Јована Млинар
25. Срђан Ненадовић
26. Милош Нонковић
27. Драгана Пајић
28. Бојана Радоњић
29. Ивана Рекић
30. Немања Ристић
31. Душка Трбојевић
32. Александар Трзин
33. Марко Трзин
34. Срђан Цвјетковић

Догађаји и ми ... Догађаји и ми ...

У суботу, 06. 09. 2014. године, у Гимназији "Сава Шумановић" од 10 до 13 часова одржан је Базар књига; размена и куповина половних уџбеника, књига, часописа...

На отвореном у школском дворишту под брезом је дана 12. 09. са ученицима 4-4 одељења одржан час читања љубавне поезије (топ десет српских песника).

У суботу 13. 09. 2014. године у Фекетићу, одржано је Покрајинско такмичење у Пружању прве помоћи, ученици наше школе заузели су 3. место у категорији омладинаца. Припреме за такмичење вршене су у Црвеном крсту Шид, а координатор сарадње Гимназије „Сава Шумановић“ и Црвеног крста Шид је професорица биологије Нада Панић. Нашу школу представљали су ученици: Сања Симић, 3-2 одељење; Даница Хован и Зорана Лазић, 3-3 одељење; Дејан Дудок и Милица Бур, 4-2 одељење.

Обука разредних старешина у склопу стручног усавршавања у установи под називом „Дефинисање правила понашања у одељењу“ одржана је у понедељак 22. 09. 2014. године у Гимназији „Сава Шумановић“, у среду 24. 09. 2014. године одржана је радионица, која носи назив „Израда педагошког профила“ на којој су били присутни сви заинтересовани професори наше школе. Обе обуке је водио координатор Јован Комленац –

стручни сарадник и психолог у нашој школи.

У организацији професорице Данице Гајић ученици наше школе су посетили манифестацију „Ноћ истраживача“ у Новом Саду дана 26. 09. 2014. године. И том приликом се уверили да је наука и „сурфовање“ кроз њу оно што нам неминовно предстоји у 21. веку.

Трка за срећније детињство одржана је 10. октобра 2014. године у сарадњи са УФК "Партизан" Шид, Локалном самоуправом општине Шид, основним и средњим школа, предшколском установом, Полицијом управом Шид и службом Хитне помоћи на ФК „Једнота“ Шид. Ђачки парламент Гимназије "Сава Шумановић" Шид прикупио је одређену количину слаткиша коју су донели у просторије Црвеног крста Шид као донацију овој активности. Наменили смо их деци корисницима програма психосоцијалне подршке.

Ученици 3-4 одељења Гимназије "Сава Шумановић" присуствовали су часу у Галерији "Сава Шумановић" који је одржан 23. 09. 2014. а тема је била Артур Рембо Пијани брод и Сава Шумановић Пијана лађа, компаративна анализа дела. Поред ученика и професора гимназије, учешће је узела и кустос педагог Анђелка Радисављевић.

Час презентација збирке песама Кора Васке Попа, одржало је 4-4 одељење 24. 09. 2014. година. Ученици су на веома креативан начин представили песника Васка Попу кроз стихове збирке песама Кора.

Дана 24. 10. 2014. године у просторијама школског клуба одржана је Час заједничког читања античке трагије Антигона за ученике првог разреда у виду уводног читања како би се ученици што боље мотивисали за читање и разумевање дела.

Представнице наше школе професорке српског језика Нада Хромиш Аничић и Гордана Павловић присуствовале су тродневној обуци (29, 30. и 31. 10) у Сремској Митовици на тему Писање пројеката за фондове Европске уније у организацији Покрајинског секретаријата за образовање.

Ученици Гимназије Сава Шумановић су 30. 10. 2014. године заједно са својим професорима посетили Београдски сајам књига.

Ученица Маријана Ивковић, 1-3 одељење, је на литерарном конкурс поводом манифестације "Вишњићеве дани" у Шиду освојила другу награду написавши

текст на тему "Гуде ми гусле Вишњићеве".

У одељењу 2-2 је дана 06. 11. 2014. године час био посвећен читању љубавних писама познатих као инспирација љубавним писмима из Пушкиновог дела Евгеније Оњегин. Ученици су искрено и дубоко уживали у писмима Балзака, Алберта Ајнштајна, Наполеона, Бетовена, Виктора Игоа, Гетеа...

Ученици IV-3 су заједно са својом професорицом српског језика Бојаном Анђелић одржали су час српског језика на тему имена љубавних парова у свету књижевности, чиме су се подсетили капиталних и домаћих и страних дела, те на тај начин "отворили" читав низ часова које ће посветити Шекспировој најзначајнијој трагедији - "Хамлету". Уживали смо у петом Хамлетовом монологу - To be or not to be? That is the question. - у интерпретацији ученика Марка Орозовића.

У новембру месецу Покрајински секретаријат за образовање расписао је конкурс за доделу средстава за опремање школа и домова ученика. Нашој школи су одобрена средства у износу од 265 000 динара за

Догађаји и ми ... Догађаји и ми ...

набавку рачунарске опреме. Од тих средстава набављено је седам рачунара, монитор, три пројектора и пројекционо платно. Осим овога од сопствених средстава су купљени још један монитор и пратећа опрема: пет мишева, AVG кабл, RAM меморија.

Гимназија "Сава Шумановић" је у петак 07. 11. 2014. године прославила Дан просветних радника. Том приликом је пригодне речи запосленима упутила директорка Љубица Радишић, а кратку беседу одржала је колегиница Гордана Павловић.

Пригодним програмом и изложбом, у Гимназији "Сава Шумановић" 19. новембра 2014. године је обележен Дан примирја у Првом светском рату. Програм су припремили професори наше школе заједно са својим ученицима, а програму су присуствовали запослени у нашој школи, као и представници локалне самоуправе.

У Гимназији "Сава Шумановић" у Шиду 24. 11. 2014. године, са почетком у 12 часова, одржана је радионица под називом Мигранти и мигранткиње у нашој средини. Радионицу је припремила и водила професорица Силвија Миличић, а координатори су били чланови невладине организације Атина. Поменутој радионици присуствовали су ученици Гимназије "Сава Шумановић", као и ученици Техничке школе "Никола Тесла" из Шиде.

На "Купу толеранције" који је одржан у Зрењанину од 21. до 23. новембра 2014. године, мушка одбојкашка екипа наше школе је освојила сребрну медаљу

(вицешампиони), а Милица Спасојевић, ученица 2.2 одељења је у извођењу песме "Златни дан", освојила прву награду.

Колегиница Јармила Петровић је у четвртак 20. новембра 2014. године, у склопу стручног усаршавања у установи, одржала угледни час грађанског васпитања о толеранцији и мултикултуралности. Поменутом часу присуствовали су ученици који су се определили за наставу грађанског васпитања, као и заинтересоване колеге из наше школе.

На часу српског језика ученици су се обучавали у елементима и правилима вођења дебате. Дебативали су на тему Клонирање људи, а жири је проценио све елементе од уводне речи, снаге аргументовања и релевантности изнесених теза и чињеница те завршне речи руководиоца група које су биле за или против.

Свечана додела Покрајинске награде Таленти 2014 одржана је 11. децембра 2014. године у холу Покрајинске владе у Новом Саду. Том приликом је награђена бивша ученица наше школе, сада студент на Биолошком факултету у Београду, Оливера Валентириновић, као и њен ментор професорка биологије Нада Панић.

Ученици 3-4 и њихова професорица Јармила Петровић учествовали су 27. децембра 2014. године на Новогодишњем сајму на платоу код КОЦ-а у Шиду, а у склопу ученичког предузетништва, и на тај начин представљали нашу школу на овој манифестацији.

Поводом Нове године и Божића професори су заједно са ученицима правили јелку од старог папира. Акција прављења јелке трајала је од 20. до 24. децембра.

У школи је дана 22. јануара 2015. године први пут одржана радионица израде калиграфских радова, за коју су ученици показали велику заинтересованост.

Поводом славе Светог Саве, у Гимназији "Сава Шумановић" 26. јануара 2015. године одржана је пригодна свечаност. Директорка Љупка Радишић је у поздравном говору истакла, између осталог, да се делима и порукама Светог Саве треба увек враћати јер су оне непролазне вредности. Свештеници Српске православне цркве су са кумовима обавили сечење славског колача, а ученици су извели сценски приказ о животу и делу првог српског просветитеља.

У сали Културно – образовног центра 27. јануара 2015. године је одржана свечана академија у част утемељивача српске цркве, државе и школства, Светог Саве. Пригодан програм припремили су ученици и професори Гимназије Сава Шумановић на тему Свети Сава-измиритељ.

Професорица српског језика Гордана Павловић је у склопу стручног усаршавања у установи одржала у четвртак 13. фебруара угледни час српског језика Поезија Јована Јовановића Змаја. Угледном часу су присуствовали заинтересовани професори наше школе.

Ученици и наставници Гимназије Сава Шумановић 13. фебруара су пригодним програмом обележили предстојећи празник, Дан државности Србије.

У нашој школи 24. 02. 2015. године обележен је Дан матерњег језика. Програм за прославу дана матерњег језика припремили су професори и ученици наше школе, а придружио им се и хор Шидијанке.

АЛБУМ ЗА СЕЋАЊЕ

ОВАКО ЈЕ БИЛО У НАШОЈ ГИМНАЗИЈИ

Крајем новембра месеца у Гимназији „Сава Шумановић“ у Шиду на духовној вечери обележена је херојика и страдање српског народа у Првом светском рату. Ученици и професори ове школе желели су да дају свој допринос обележавању почетка Великог рата и 11. новембра када је потписано примирје међу зараћеним странама.

Замисао се родила из истраживања писама учесника рата међу којима су писма солунаца, Крфљанки и сликарке Надежде Петровић на часови српског језика која су касније оживљена у сценским приказима за ову прилику. Добро је познато широј јавности да је литература Добрице Ћосића већа од стварности, и да се утиснула у националну визију као права истина те да је књига „Време смрти“ постала најпопуларнија и најважнија српска књига о Првом светском рату. Но, мање је познато да је последњи производ Ћосићеве литерарне маште био говор генерала Михала Рашића, начелника Војне академије. Иако говор генерала Рашића, којим се обраћа пред полазак у рат није сачуван, Ћосић га је оживео својом фикцијом, што је понукало ученика Вукашина Глигоријевића, како он каже, да истражује овај текст и да спреми овај говор и одушеви све присутне снагом емоција, ставом и гласом који је одзвањао школом. Тематски је у програму обухваћена и Плава гробница Милутина Бојића, а хор школе је уз пратњу два ученика на флаути све сегменте програма повезао у целину песмама Креће се лађа француска, Ој, Србијо, мати и Тамо далеко.

Може се рећи да Гимназија „Сава Шумановић“ у Шиду поред своје васпитно-образовне улоге има и културну и духовну димензију, у пуном значењу ових речи, јер припремајући овај програм ученици и професори школе облежили су стогодишњицу од почетка Првог светског рата и указали на значај и величину херојства и трагике наших предака, а то би било најмање што ми данас можемо да дамо, а не да болујемо од заборава према националној историји и идентитету.

Гордана Павловић, професорка српског језика

Србија виђена очима неба

Живот у сопственој земљи, чекање новог јутра, блажен сан у својој гнезду. Постоји ли лепши осећај? Сазнање да си међу својима имао непроцењиву вредност. Даје ти подстрек да кренеш даље јер крстариш својим небом. Нећеш пожелети друго парче неба нити се покајати што си баш ту предодређен да будеш.

Моја отаџбина, моја Србија је мој живот. Гнездо у коме желим остати заувек. Она је снажна, упорна и борбена. Дише пуним плућима и бори се до последњег даха. Никада не посустаје упркос свим препрекама које су јој наметнуте. Има веома дугу историју, тешку прошлост и нимало лаку садашњост, али упркос свему, она остаје достојанствена и истрајна у одлуци да опстане. Бројни непријатељи су желели да је униште и отисну на дугу пловидбу морем неуспеха. Али не! Њен народ се одувек грчевито и безусловно до последњег издиха борио да је избави из канџи зла. На срећу, успевао је у томе. Сама незаштићена, скрхана, у олуји ветрова који обилују ударцима страха и зла, испливавала на површину и настављала даље. Њене лепоте су скрnavили, народ мучили, светиње палили, али никада никоме није пошло за руком да је у потпуности слома. Захваљујући њеној снази, безусловној борби без предаје наших предака, она се одржала на ногама. Противници су се повлачили након неког времена. Слажем се, претрпела је много бола и патње, али је опстала. Изнова засија у свом јединственом издању, прелепа и поносна на оно што поседује. Она је као шарени мозаик саздан од савршено уклопљених драгуља. У мојим очима, она је неприкосновена, иако можда не поседује све што поседују модерне државе у свету. Малена је, али јединствена. Села, градови, све обилује неком посебном чаробном нотом. Једноставно, то је она. Србија у свом издању.

Знам, много тога ће се променити у читавом свету. И моја отаџбина ће то учинити. Доживеће још много успона и падова, али ће ипак заувек сијати само себи својственим сјајем. Онако како то само она уме. Сви ће јој се из неког разлога дивити, сигурна см у то. Јер је она посебна звезда на нашем небу. Посута је јединственом златном прашином. Мора опстати и никада не изгубити своју јединствену чар. Тако је записано!

Милица Панић, II-4

- ФОТОГРАФИЈЕ УРЕДИО Марко Стојановић, I-1

НА НАШЕ ПРЕТКЕ

Нећемо вас заборавити

Сада, после сто година, мени и мојој генерацији тешко је замислити шта се уопште дешавало у далекој прошлости. Живимо уобичајеним животом, понекад бурним и веселим сликама испуњен, а опет понекад монотоним и досадним, а да не схватамо на који су начин живели наши вршњаци некада. Нису имали прилике да живе у загрљају срећног детињства, били су обгрљени тамом и мраком, страхујући за свој живот.

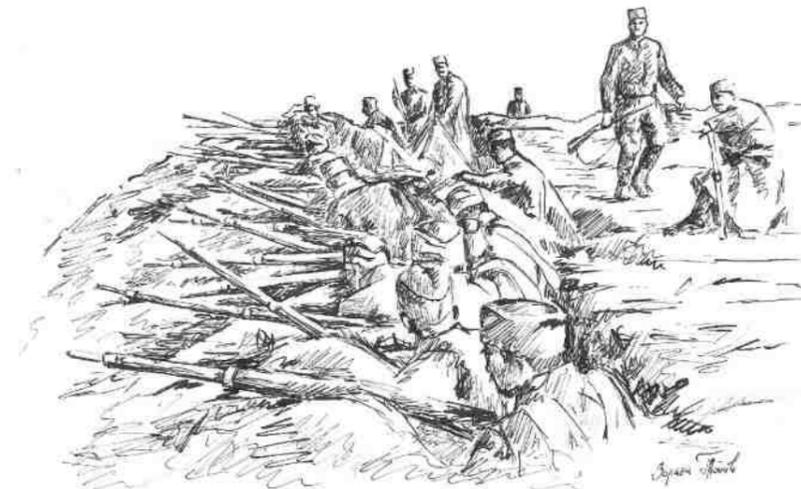
Колико рат иза себе оставља неотворених, недоконаних и необјашњених прича? Колико је само питања покренуо, а на колико истих није дао одговор? Зашто су људи ратовали? Да ли су свесно покретали ратове, да ли су били свесни последица и да ли су размишљали о томе колико немоћних и недужних људи ће настрадати? И на крају, да ли стварно нису могли да контролишу своју силовитост, своју бес, агресију или су једноставно све то желели и свесно се упуштали у то?

Читајући нека књижевна дела, песме и приче о Великом рату, успели смо бар делом да завиримо у прошлост, и да, не свиђа ми се тај начин живота, не свиђају ми се тадашњи људи, људи који су били себични, који су чинили све то из ко зна којег разлога, не обраћајући пажњу на све те проливане горке сузе које су се стапале заједно са крвљу храбрих и достојних ратника, поборника за своју земљу и за оно што воле. Ни свет којим смо сада окружени није ништа бољи, али ако је за утеху, не ратује се више на овај начин, не губи се толико живота, али злоба у људима ратоваће док је света и века. Питам се и колико ледено срце су имали сви ти страшни војници, колики нељуди су били, када су убијали све пред собом, када су се иживљавали над недужном и немоћном децом. Да ли су били свесни да руше снове те деце, да косе њихов поглед на будућност, да ли су били свесни да су ти снови нешто минимално и толико једноставно и да је до остварења тих снова било лако доћи, да су само они стајали на том путу? Јер деца, к'о деца, жуде за нечим једноставним, за нечим што је лако остварити. Рушили су снове малих дечака и девојчица, јединог богатства и блага у то време. Јасно су уништавали будућност света.

Данас, не обраћајући пажњу на то газимо друмовима који су некада били уплакан и натопљен крвљу. Газимо без страха, јер нам је пружено све, пружена нам је слобода и пружен нам је мир, пружено нам је све што је предуслов за нормалан живот. Бацамо поглед преко рамена, али га не задржавамо много. Видимо само прошлост, а то нас баш и не занима, зар не? Више размишљамо о будућности, што и јесте логично. Не можемо да променимо прошлост, не можемо да уклонимо све те ожиљке и све те последице, али једно је сигурно. Дугујемо много особама које су се тада бориле за све оно што ми данас имамо. Да није било тих храбрих људи са огромном жељом у глави и још већим срцем у грудима, ми данас не бисмо имали све ово пред собом.

Сада, када бар нешто имамо у животу, треба да се боримо да то тако и остане и треба да се боримо да сви наши хероји оног времена не падну у заборав, а свој изгинулој деци тада дугујемо молитву, бар то можемо да учинимо, сигурна сам да то заслужују. Наставимо да корачамо даље, али осврнимо се некада и на оно што је и за нас, јер је и то добра лекција за будућност.

Јелена Радмиловић, II-4

Зорана Топић, IV-3

Теодора Тодоровић, II-2

Из улоге једног од Солунаца...

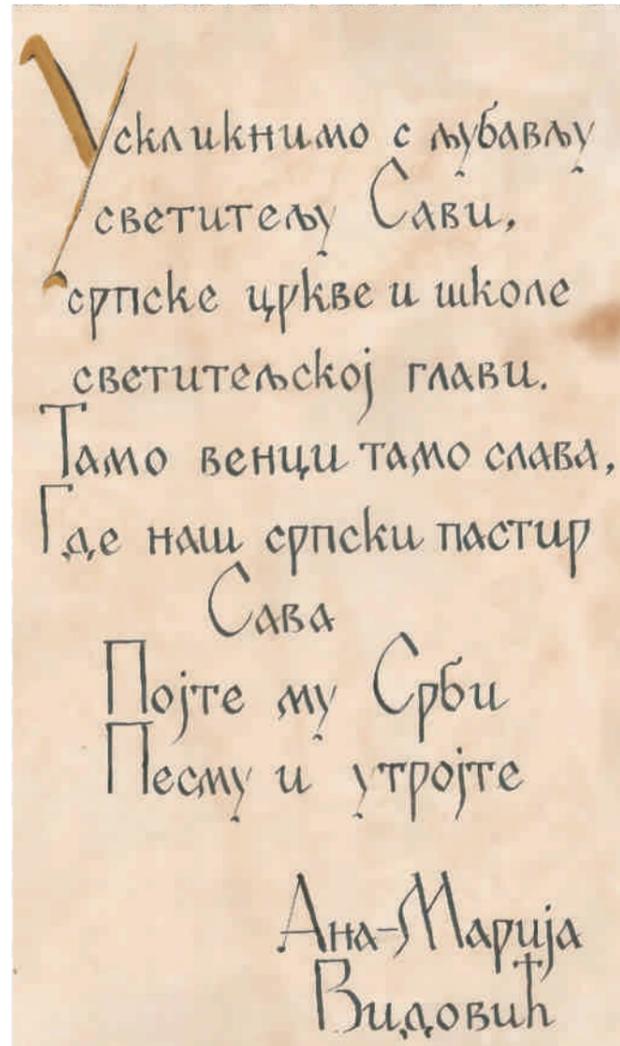

Милица Чизмић, I-2

Приредба, организована поводом стогодишњице почетка Првог светског рата, имала је за задатак подсетити на иницијацију рата и кобне четири ратне године. Успешности је допринела и улога коју сам добио, заједно са осталим извођачима и интерпретаторима. Казивао сам текст солунца Петра Милића из Церовице, који је преживео многе трагедије и остао осакаћен. На мене је, наравно, највише утицала тешка судбина његова. Тек упознавши се са животом једног, простонародног човека током ратног периода, добио сам осећај, како за шире друштвено стање, тако и за мучно преживљавање његових појединаца. Посебну част је посвећена палим борцима, заслужним за одржање нације, та евакуација на њих увек бива праћена са страхопоштовањем. Они су заборављени понос отаџбине. Имам утисак да су сви заиста саосећали, не само са овим, него и са осталим ратовима, њиховим последицама и жртвама.

Марко Орозовић, IV-1

„ДУХ ЈЕ ЊЕГОВ

Дух је његов звезда над нашим школама

Застани Србијо, мајко, успори кораке своје,
погледај небо мрачно и Звезде што се роје...
Загледај се у ону што сија пуним сјајем
и замисли над собом са болним уздисајем...

Куда нас воде стазе Савиног православља?!
Зашто нам после кише ни земља не мирише?!

О, Светитељу светла, растерај облаке таме,
Помисли на мог брата, на моју сестру, на ме.
Осветли, Свети Саво звезданим сјајем душе,
Да српске школе ничу, не да се лагано руше.
Да Србин срећан пева, о љубави да снева.
Да греха мање има, да буде боље свима.

Застани Србијо, мајко, погледај литице, шуме
и мраве како се труде...
Ослушни минуте, сате, у њима добре људе...
Певај о Светом Сави, што доби од Бога даре,
подсети децу своју на успомене старе...
Како се школа гради, поштено, часно ради,
Како се вера шири и брат са братом мири
И како богате шуме, красе нам манастири!
Певај о српском роду, наздрави чашом пића
За наду и слободу и часног Немањића!
Јер дух нас његов прати ко звезда чудна, сјајна
У нама живи вечно ко велика Света тајна.

Сачувај чистоту срца са ликом Светог Саве
И крени Божјим путем, мира и вечне славе!

Вања Ковачевић, IV-2

Свети Сава у књижевним делима

У средњовековној Србији књижевност је била повезана са развојем државе Немањића. Та књижевност је била религиозна. Стварала су је црквена лица пишући о владарима и црквеним поглаварима. Биографија је била основна књижевна врста.

Својим вредним радом Свети Сава је помагао свом народу, а духовни живот који је проповедао, борба за описмењавање, просвећивање српског народа давали су инспирацију многим писцима и његовим биографима да га овековече у делима. Описујући његова дела и мисли, писци су истицали богату страну његове личности која беше и овоземаљска и небеска.

У периоду од седам векова настао је велики број књижевних дела, која говоре о Светом Сави. Први текстови о Светом Сави формирали су његов култ. Међу њима најзначајнији текстови су житија која су писали Доментијан и Теодосије. У доба турске власти у књижевности му је додато својство борца против Турака. Прозван је народним помагачем и учитељем. У усменој књижевности Сава је митски предак чије особине варирају, од Бога до обичног човека.

Најбоља дела средњовековне, народне и уметничке књижевности (службе, каноне, похвале, народне песме, легенде...) омогућавају поступно праћење развоја Савиног лика у књижевности. У модерној српској књижевности писци су обрађивали лик Светог Саве, наглашавајући искључиво његову родољубивост и просветитељску димензију.

Свети Сава у свакоме од нас буди дивљење због тога што је једна од највећих личности у историји српског народа. Он је велики по своме раду, својој жртви и љубави према српском народу. Незаобилазни је део националног и културног живота, што потврђују писани извори и споменици, али и усмено народно предање.

Рената Петровић, I-1

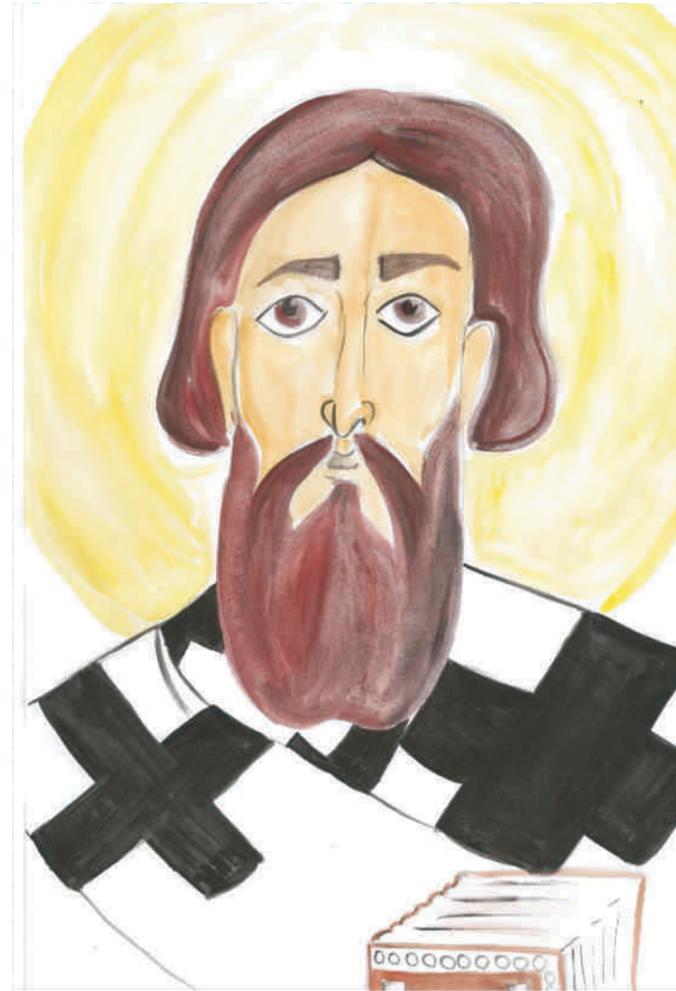
ЗВЕЗДА НАД НАШИМ ШКОЛАМА“

Свети Сава као јунак српске културе

У животу људи увек теже ка нечему бољем и вишем. Труде се да достигну врхунац, газећи све пред собом или пак пратећи стопе наших великана, предака и свих оних који су заслужни за нашу богату културу и прошлост. Многи су покушавали да униште и хладнокрвно разоре моју отаџбину, али слога у народу и једно срце које нас све уједињује, једна љубав, вера и нада, допринели су да се Србија одбрани и сачува благо које има. Управо је то оно што наш народ издваја од других и што га чини посебним.

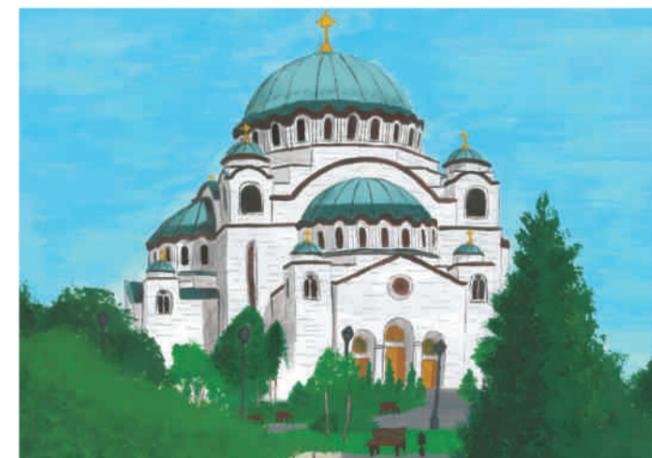
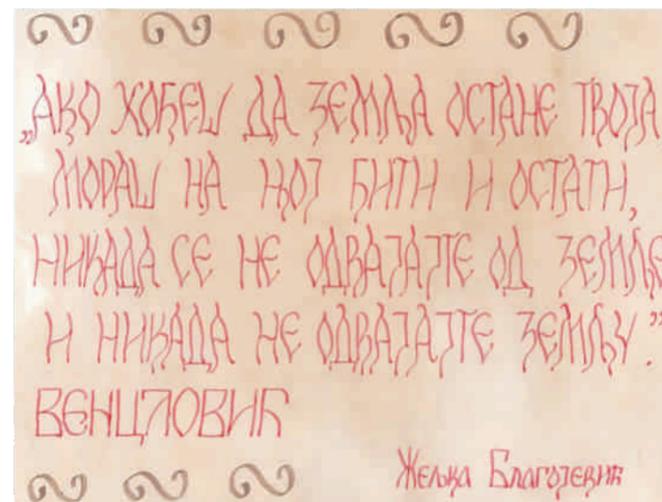
Велики терет је на леђима мог народа. У доба немаштине, невоље и ратова, када и деца осете терет живота, када моћници покушавају да нам наметну своју силу, још једном и опет се у нама буди наш пркос, снага и воља, борбеност и просвећеност једног великана. Растко Немањић, по замонашењу Свети Сава, био је оличење племенитог и образованог младића, изузетне нарави. Одрастао је у племићкој породици, али га нису одушевљавале привилегије које је имао на очевом двору. Окренуо се књизи, молитвама и посту. Живео је у самоћи и имао је потпуно другачије гледање на свет. Подложен многим одрицањима и потпуно незаинтересован за материјално богатство које је поседовао, имао је само једну љубав. Беше то љубав према Богу. Градио је манастире, помагао људима и неговао љубав. Широ је своје знање, несебично делећи га са другима. Својом храброшћу и посвећености Србији и српском народу, имао је велики утицај на ширење православља. Пут који нам је прокрчио кроз векове који су прошли и који ће доћи, увек ће осветлити његов лик у свим нараштајима који га буду славили. Српски народ је добио свог пастира који ће га водити путем љубави и вере ка миру и слободи. Његово потојање је велико. Проглашен је за свеца и представља икону српске државе и свих српских школа.

Његова љубав је чиста и искрена, његова вера је јака, а пред његовом моћи су поклекли многи који су желели да покоре Србију, иако су знали да он има моћ да уједињује српство. Све док у нама има имало Савиног наслеђа, Србију неће моћи нико да уништи. Кренимо стопама Светог Саве и ускликнимо с' љубављу.

Тамара Тодоровић, I-1

Јелена Будулица, II-4

Николина Валентировић, II-1

СВЕТОСАВЉЕ И НАШЕ ДОБА

Добитници
СВЕТОСАВСКЕ ПОВЕЉЕ
града Шида су:

*професорица Бранкица Рац

*ученици:

- ✓ Милица Белдар, IV-1
- ✓ Миланакa Бјелић, IV-2
- ✓ Тамара Видаковић, IV-2
- ✓ Мирјана Ђачанин, IV-2
- ✓ Невена Карајовић, IV-2
- ✓ Вања Ковачевић, IV-2
- ✓ Оливера Којић, IV-2
- ✓ Јована Миличић, IV-2
- ✓ Анђела Тодоровић, IV-2
- ✓ Душка Трзин, IV-2
- ✓ Милош Милашиновић, IV-3
- ✓ Зорана Топић, IV-3

Светосавска беседа

Окупили су нас име и слава земаљска и небеска, изданка краљевске лозе Немањића, оца и просветитеља Светог Саве.

Светосавље чини основу српске историје, традиције и вере, културе и образовања. Али, оно греје срце сваког добронамерног човека, јер као вечне, непролазне вредности нуди мир, љубав, праштање и помирење. Зато се подсетимо речи Патријарха Павла:

„...Од свега овог мноштва „сасуда изабраних“ (служитеља Господњих), да споменем само једног јединог, оног чији ми је духовни лик од најраније младости најјаснији и ако смем рећи најсветлији. Верујем да је то и вама. Још као сасвим мало дете, пре полска у основну школу, ја сам о њему чуо, његов лик видео и у души његово дело осетио. Верујем да се то десило и вама. Народ таквог пастира разуме и жели.“

И данас, и сутра и убудуће, шта је било-било је и прошло. Нека остане иза нас. Оставимо Богу и Његовој мудрости да оцени шта је било и плати свакоме по правди. А пред нашим духовним очима да нам је слога и еванђелска љубав и да их у узајамном праштању, чувамо као зеницу ока... јер...

Један је победник - Бог мира, слоге и љубави. И са Богом и у Богу, победник је Свети Сава.

СВЕТИТЕЉУ, ОЧЕ САВО, МОЛИ БОГА ЗА НАС!

Директорка школе, јануар 2015. године

ДУХ ЈЕ ЊЕГОВ ЗВЕЗДА НАД

Искра Светог Саве

У Расу беше оштра зима
Кад Ана роди српскога сина.
Велика срећа за Стефана жупана
на радост браће Стефана и Вукана.

Растко се од малих ногу
Приклањао само Богу.
Није хтео очев престо
Желео је свето место.

Док је био момче младо
Читао је књиге радо.
Ишао је путем својим
Зато му се сада молим.

Изабрао пут пастира
Стигао до манастира.
Одреко се блага свог
Јер је њему дражи Бог.

И тако Растко постаде Сава
Најсветија Српска глава.
За свој народ борио се
И Господу молио се.

Душа му је била чиста
Ширио је веру Христа.
Путовао свуд по свету
Обишао сву планету.

Савина мудрост оста до данас
И сада с неба гледа на нас.
Тражи опрост он од Бога
За грехове рода свога.

Савина ће ватра увек да пламти
Свако ће дете њега да памти.
Завладаће опет слога
Затражимо опрост од Бога.

Кренимо сви путем Светога Саве
Газимо увек дигнуте главе.
За своју веру увек се борио
Српску нам цркву Сава створио.

Пред његовом иконом палим свећу
Његова дела заборавити нећу.
Учићу и своју децу
О великом томе свецу.

Молим ти се Свети Саво
Покажи нам шта је право.
Сваку душу нашу чисту
Ти представи Светом Христу!

Срђан Савић, III-4

Ана Марија Божиновић, II-3

***

Милица Вујасиновић, II-3

Већ пада вече, спушта се тама,
Никога нема, сасвим сам сама.
Јануар бели ближи се крају
Ветар ме шиба, мисли ми стају.
Оштра ме зима нагриза, једе,
Дрвеће, путеви, полако се леде.
Ал крећу тада топлине вали,
И ко да су ветрови одједном стали.
Мисли ми крећу у другом смеру –
Сетим се у шта ја имам веру.
Сетим се ко будно мотри на ме
Кад су ми мисли на изглед саме.
Сетим се кога овај дан слави,
Препуштам мисли Светоме Сави.
И као да нешто у мени сине
Нежно и лако досежем висине.
Јер знам да понос народа мога
Где год да крочи моја нога
Упире предивне, свете очи
И зато знам да и ове ноћи
Он је ту негде, мом срцу близу
И могла бих стотину ноћи у низу
Провести сама без иког свога
Јер имам Саву и светог Бога.
И пада вече, спушта се тама,
Никога нема, сасвим сам сама..
Јануар бели ближи се крају
А моје мисли сежу бескрају.

Јелена Јаковљевић, III-2

НАШИМ ШКОЛАМА

Дух светосавља

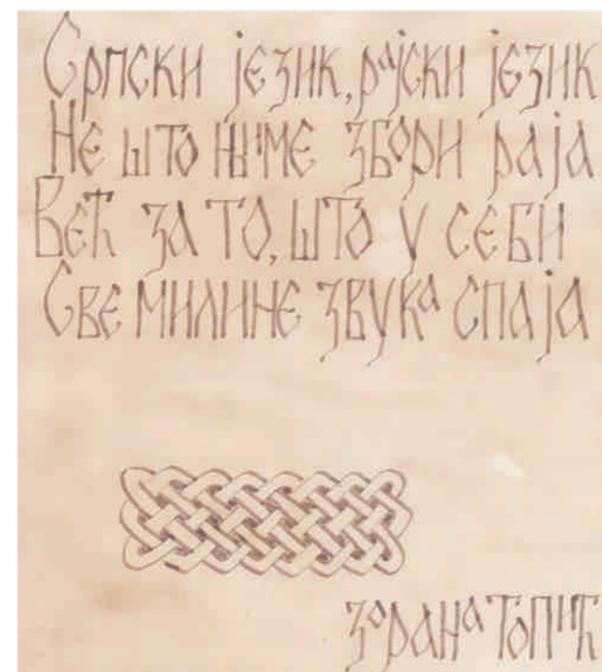
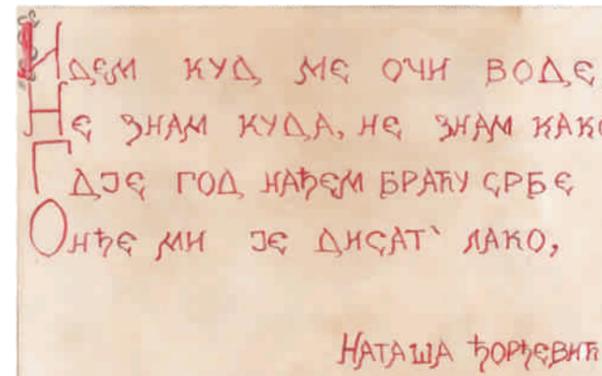
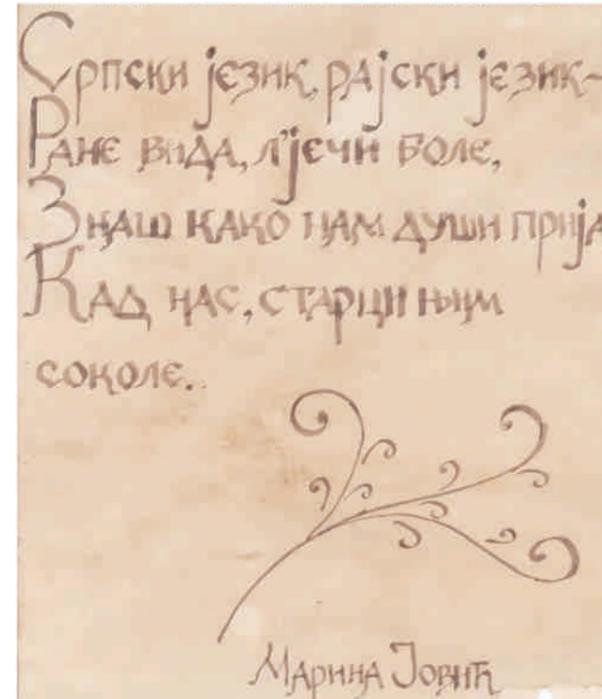
"Високо му бледо чело, помршене густе власи,
али чело узвишено божанствена мудрост краси."

...Наизглед обично овоземаљско створење, а у души биће чијим је телом струјала чудотворна узвишеност која је ширила мисли векова и доброту апостола и анђела Господњих.

Дечак рођен као принц, дете плаве крви, одлази из двора и одбацују сваку удобност и красоту овоземаљску јер осећа да је рођен за другачији начин живота, да је предодређен за неко велико дело, да су његов живот и пут, пут којим ће ићи његов народ кроз тешке векове патње и страдања до избављења и поновних падова, кроз историју а и данас. И не чуди, стога, што је Светом Сави посвећен велики део дела српске књижевности. Готово у свим делима је описана његова љубав према народу и његова посвећеност ономе што ради, и посебно је истакнута његова правичност, добронамерност, скромност и искреност. Кроз дела је видљиво и колико се залагао за описмењавање па и образовање нашег народа. Али и да најједноставније речи о Светом Сави носе универзалене и свевремене поруке да је праштати најтеже, али и најлепше. Учимо шта су љубав, вера, нада у на делу, те да сваку промену на боље требамо пре свега покренути у себи, а онда то очекивати од других. Сву своју мудрост и љубав уградио је у темеље наших живота и у нашу Србију. Хтео је да између нас влада слога, а да наша земља буде земља мира, слоге и љубави братске. Где год је он крочио и где год се његова реч просула непријатељи су постајали пријатељи, а туђини сродници. Он, који се хранио божанском храном из Јеванђеља, несебично је делио са другима и себе и благу реч господара нашега Исуса Христа. Не само у његовим поступцима, не само у његовим речима и делима, него у свакој промисли Божјој која се са његовим именом спаја видимо које су праве вредности живота и шта је то све што нас очовечева.

Све је чинио, и увек ће, за људе. Захвалност му можемо показати само ако будемо следили његов пут светосавља. Све оно што нас учи Свети Сава, јесу наше звезде водиле које нам показују како путовати кроз овај суров живот и указују на то да ће нам бити све лакше, када ми и сами будемо бољи према другима и себи.

Даница Бибић, I-1

ЛИРА И ПАЛЕТА

Угљеша Ранисављевић, II-3

Трагови

Речи се тискају спорије ил' брже
Све поетске сање у шаџи држе.
Границе некад далеке се руше,
Нестају и лете к'о ветар кад отпуше
Јесење лишће боја многих-
Жутих, црвених, мрких и убогих.

Остају трагови љубавних беседења
К'о на Земљи од чудна раседања.
Набира се песма једна на другу
И од печала створи дугу.

Океана бисер песма је њена-
Ситна, бедна, али опет вредна
Што окружена валом постоји,
Валом што њега блажи и поји.

Даница Хован, III-3

Марина Киш, II-1

Пред уметничким делом

Уметност је веома опширан и сложен појам. Она сјаји светлошћу, која засењује. У њој се крије огромна снага њеног ствараоца. Саздана је од чистоте и жара, која нам нагони сузе на очи и продре до дна душе.

Од безброј врста уметности, мене је очарало једно архитектонско уметничко дело. То је трг Марије Терезије у самом центру Беча. Одликује га запањујућа величина, величанствена раскош, несвакидашња лепота, огромна снага, космичка хармонија. Лепоту овог уметничког дела је готово немогуће описати, а посебно ме је ганула беспрекорна симетричност архитектуре и монументалности овог „храма уметности“ свих времена.

Савршена симетричност малих ствари плени, а камоли две огромне зграде, са преко хиљаду просторија, са небројено украса и делова, која чине овај трг. Оне поносно стоје, окренуте једна према другој, као одраз у огледалу, а посетиоцу не дозвољавају да скрене пажњу на било шта друго, него ли да поглед држи прикован за чаробну лепоту здања пред собом. Најимпресивније је ипак мисли вођене речју туристичког водича одлутају у необичан паралелан свет из времена њиховог настанка. Тада просто заборавимо и где само и одакле само и постајемо део балова и величавствене дворске раскоши. Једини део моје мисли, који је остао у овом свету, остаје само да задржавамо капке да не трепну и да очи што више виде. Између ове две архитектонске громаде поносно стоји статуа царице са својим војсковођама око себе. Трг употпуњује савршено уређен парк са готово до уметничког савршенства доведене декорације дрвећа, жбуња и цвећа, сложених и распоређених као најлепша песма.

И јесте задатак оваквих монументалних и непролазних вредности да изазивају најдубља дивљења, усхићења, те да обогате нашу душу. Уметност, кроз своје дело, било да је изражена кроз стихове, стилске фигуре, боју, звук или облик, има моћ, која ствара светове за векове.

Душан Милашиновић, I-2

ГУДЕ МИ ГУСЛЕ ВИШЊИЋЕВЕ

Српски народ је вековима робовао иза мрачних зидова тамнице. Покушавао је да пронађе руку спаса која ће га извући из дубоког вира патње, суза и зноја. Једину светлост овај несрећни народ пронашао је у охрабрујућем гласу слепог гуслара.

Филип Вишњић је босоног, ходајући улицама босанског пашалука, слушао и певавао стрепњу и беспомоћни вапај измучених сународника. Гудалом је осликавао горку историју своје отаџбине, а својом упорношћу и истрајношћу враћао све дугине боје у сивило живота напаћеног народа. Храбрио је српску војску да не одустане при првом паду, већ да одлучно брани образ и част отаџбине, јер: „Образ нема више од два прста, а вреди више од два света.“ У ратном и нестабилном времену био је звезда водиља ка ослобођењу од турске власти и духовна подршка целом српском роду. Прелазећи Дрину и певавајући бројне битке, стигао је у равни Срем, у село Грк. У овом малом месту је проживео остатак свог живота и овековечио своје стваралаштво које сведочи о трновитом путу ка слободној Србији. Његове песме нам осветљују стазу живота и помажу у борби за трајним и нематеријалним вредностима, јер су оне једино благо правог сјаја, вечно и неуништиво мачем времена. Овај слепи гуслар ће остати дубоко урезан у нашим срцима, јер је за собом оставио вредна дела која нас уче о храбрим подвизима наших предака чија јуначка крв тече нашим жилама и даје нам снагу да пребродимо све тешке и трновите стране живота.

Вишњићев глас и тужни јецај гудала још увек одјекују нашем земљом чинећи овог гуслара бесмртним, јер – како каже наш Нобеловац – „Смрт брише само нестварне величине, а истинске учвршћује и уздиже.“

Маријана Ивковић, I-4

ЕСЕЈ О ...

~ ПОГЛЕД НА КЊИЖЕВНО ДЕЛО ~

Слике из детињства Данила Киша

Врло је мало оних чије детињство бар у неком сегменту се не може назвати "рани јади." Свако у раној младости доживи неке јаде, само неки на тежи, а неко на лакши начин те јаде преболе. Ипак, док си дете све ти је нејасно и у тим тренуцима не размишљаш пуно о томе, него после прегледајући слике породичног албума дођу и размишљања и мисли како је нешто могло бити другачије. Тек касније, кад одрастеш, почињу да навиру сећања и многих последица тек тада биваш свестан.

Основни мотив дела Рани јади чини приповедање о детињству Данила Киша у тешким ратним временима које он описује кроз дечака Андреаса Сама, дечака отворених чула и бујне маште, који покушава да на себи својствен начин разуме догађаје, доживљаје и слике које га окружују. То показује посебно виђење света, неслагање између ствари које видимо и њихове суштине, односно оно с чим се кроз одрастање сви ми суочавамо. Дечак Андреас Сам је сензибилна личност, осетљив на спољашње утиске. Воли све што је лепо. Његова машта је жива и немирна. Способан је да око себе запажа неважне детаље, да у ситницама види суштину лепоте. Али је способан да запажа и оно што је ружно и што је проистекло из човековог немара. Дечак је осећајна, жива и немирна личност која је способна да свет око себе посматра на различите начине. Склон је запажању детаља у којима сагледа суштину лепоте живота. Тешко је замислити свест једног детета, које када највише треба да ужива у животу и буде безбрижан излаже се великим напорима. Јер ипак он је само дете, али свет то не види. Али какав је свет био тада, такав је и данас.

Дечаков лик је типичан пример дечака који у несрећном времену не одраста постепено, већ одједном из топле, дечије наивности пада у свет одраслих. То је метафорично представљено у уводној причи Раних јада, „С јесени кад почну ветрови“, где је дечак упоређен са кестеном, који из лагодности своје љуштуре на дрвету пада на тло уз туп крик. Детињство сваког детета се поклапа са детињством Андреаса Сама барем једним делом.

Михајло Матовић, I-1

Доситејеви савети у савременом колориту

Доситеј Обрадовић је био највећи српски просветитељ 18. века. Током својих многобројних путовања стекао је искуство и знања које би било непроцењиво, чак и да није имао образовање које је од најранијег узраста стицао, а после потврдио докторатима. Путујући и подучавајући у разним крајевима и земљама Европе, дружећи се са људима тих крајева, упознао се са њиховим обичајима, традицијом културом и језиком те је у свом делу Живот и прикљученија изнео мноштво занимљивих и поучних савета који се у данашње време могу преликати и као такви узети без обзира што нас раздваја више од два века.

Доситеј је, с обзиром да је као мали остао без родитеља, пролазио кроз многе, могло би се рећи неприлике, а опет узети и као промисао да је и кроз животне недаће учио и снажио се за великог просветитеља српског народа. Отуд и многа његова мисао у делу посвећена је младима јер како каже млада душа је као восак, док је млада лако се обликује, а кад остари тешко може да промени свој облик, мислећи на људску нарав. Сматрао је да младом човеку треба давати савете и покушати га извести на прави пут којим ће после сам ићи. Тако је и данас, често ми упадамо у неприлике из којих тешко излазимо и тада су нам нужно потребни савети искуснијих. Доситеј се посебно и изнад свега залагао за образовање „Књиге, браћо моја, књиге, а не звонце и прапорце“, један је од његових најзначајнијих и најпознатијих цитата. Указивао је да образован човек може све да уради и да нема те силе која може да му науди да оствари свој циљ и може да га спречи и онемогући, ако је човек просвећен, разуман и образован. У данашње време често се задовољавамо само спољашњим манифестацијама успеха, важна нам је често само оцена, а не и трајна знања. Овде свакако треба да се подсетимо Доситеја који је говорио да рад може само да помогне човеку и да га учини бољим те да нема срамнијег заната од дангубе, беспослице и лењости. Мада данас сви гледају како да дођу до посла који би им омогућио лагодан живот, ипак се тражи пут који је „линија мањег отпора“, а то ће рећи посао који од нас тражи мало ангажовања, а добро је плаћен. Хоћу да кажем да се требамо вратити, исконским вредностима и себе најискреније запитати шта желимо.

Многи Доситејеви савети којим је говорио или записивао могу да се нађу у употреби у данашњем времену. Универзалност његових савета говори да је Доситеј био један од највећих светских визионара свих времена, а онда и највећи српски просветитељ.

Срђан Јездимировић, II-2

Бајронизам у Пушкиновом делу

Бајронизам у књижевности представља утицај деловања Џорџа Гордона Бајрона. Међутим, овај термин не мора нужно да се односи само на уметност, него може да представља начин живљења или одлике у понашању. Често се овај термин користи да окарактерише расипнички стил живота, немарност, на неки начин и размаженост. Овакви људи су углавном незадовољни собом, па ту своју особину настоје да прикрију ставовима и стилем живота. Али, нису незадовољни само собом, него су разочарани и у околину, па овакво мишљење готово по правилу прати их велико бунтовништво и побуна против свих друштвених стега.

Сам Чајлд Харолд, као слика и прилика младог Бајрона неретко је био инспирација уметницима романтизма - изразито Пушкину. Књижевницима ове епохе допадао се бол и побуњеништво које осећа, а карактеристично је изнад свега за романтизам. Надахнут овим идејама, Пушкин је написао дела Евгеније Оњегин и Цигани. Бајрон је нарочито утицао на формирање Евгенијевог лика, а Пушкин је унео неке елементе свог живота и личности у исти будући да је потицао из племићке породице, а и сам је био побуњеник.

Млади Оњегин је типичан бајронистички лик, наглашене развратности и помало егоистичан. Живео је такође расипничким животом, незаинтересован за околину и са великом жељом за променом - у његовом случају селидба из урбане у руралну средину. Иако је очекивао, ова промена није га толико променила, колико га је, као закаснела реакција, променила Татјанина искрена и дубока љубав, љубав коју му је поклонила отворивши срце своје. Док у Циганима, Алеко је, пак вођен слепом љубављу тежи да побегне од стварности променом средине у којој живи, себи дозвољава слободу коју је ускратио Земфири, заборављајући притом на дивљи дух народа из ког потиче, а који је њему био стран, да би на крају, обузет тешком љубомором, реаговао врло импулсивно и окончава њен живот. Овакви, бајронистички ликови, немају нужно потребу за променом, колико желе да убеди своју околину да теже промени. У том се огледа још једна одлика романтизма - потреба за доказивањем. Пушкин је, као романтичар, користио ове елементе приликом писања, али је осим овога у своја дела унео руски, односно ромски фолклор и културу, који код Бајрона као енглеског песника не постоји.

Невена Радованлија, II-3

МЕЛОДИЈА МАТЕРЊЕ РЕЧИ

Мацеринска мелодия

Вовторок 24. фебруара 2015. року зоз початком на 18 годзин у просторийох Гимназиї „Сава Шуманович“ у Шидзе отримана святачност з нагоди шветового Дня мацеринскей бешеди. На самим початку, шицких присутних привитала директорка Гимназиї професорка Любица Радишич, хтора медзи иншим наглашела же значне зачувац и пестовац свою мацеринску бешеду, як и пестовац и учиц язики хтори школяре нашей школу маю можливосц учиц. У универзалней декларациї УНЕСК-а дате поручене же мацеринска бешедка идентитет народа, точка препознаваня, але и толеранция и порозумене. Значне чуц же таке поручене важне прето же то музика будучносци, хтора кед ше остараме о язика будзе похоплїва шицким людзом. Прето 21. фебруар, кед ше слави Дзень мацеринскей бешеди, значни датум кед ше унапредзуе язык, култура, мултинационалносц и мултикултуризем.

Святочност почала зоз кратким филмом професора Зденка Лазора и думкох визначних людзох у историї швета хтори бешедовали о язика и його значеню. Програму отворел Хор нашей школи хтори, а потим школяре бешедовали на язиках хтори ше вуичую у нашей школи и на язиках хтори мож чуц у нашей општини. То були сербски, енглески, русийски, руски, немецки, словацки и ромски язык. Шицких школярох пририхтали професоре хтори робя у нашей школи, а програму прикрашела и шпивацка група „Шидиянки“ хтора одшпивала даскельо шпиванки.

После програми организовани мини коктейл за шицких учашникох, як и за нашивительох програми, хтори пририхтали професоре.

Проф. Зденко Лазор

Mungi škola

Man sas but bari želja te ramov e Ekonomsko škola mungro dad thaj e de, phenenas mange sar sie škola but phari thaj sar si e profesorja but strogi, ali me či ašunavas len thaj ramosardem e škola. Po anglal o brš sas mange cra pharo, či žanglem but len andaro razredo, thaj e vrjamasa sprijateljardema savorenca. Bat si mange drago kaj sem ando kodo razredo. Thaj akana, si but gradivo thaj e profesorja si cra maj strogi, sar god te si, me kamav te završiv e Ekonomsko škola.

Sofija Jovanović, I-3

МЕЛОДИЈА МАТЕРЊЕ РЕЧИ

LETNÝ KURZ SLOVENSKEHO JAZYKA A KULTÚRY

Minulé leto, spolu s kamarátmi, s ktorými sa učím slovenčinu u nás na škole, sme strávili na Slovensku.

Boli sme na Letnom kurze slovenského jazyka a kultúry. Je to štvortýždňový seminár určený pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Boli tam, teda okrem Silvii Krošlákovej, Tani Stupavskej, Dušana Šinku a mňa, slovenskí študenti z Maďarska, Rumunska, Ukrajiny, Bulharska, Francúzska, Talianska, Thajska a z Ameriky. Ubytovatí sme boli v Modre. Je to mestečko neďaleko Bratislavy. Spolu sme navštevovali hodiny, na ktorých sme sa učili o slovenskom jazyku a o slovenskej tradícii a kultúre. Vo voľnom čase sme sa kamarátili a netrvalo nám dlho, kým sme sa zoznámili. Okrem učenia sa v učebni, mali sme organizované výlety do osád na strednom Slovensku.

Bolo nám veľmi pekne a chceli by sme navštíviť Slovensko a Modru znovu.

Katarína Najdanovičová III-4

O NAŠEJ A MOJEJ SLOVENČINE

Volám sa Silvia Krošláková, som maturantkou Gymnázia Savu Šumanoviča v Šíde. Slovenský jazyk som sa fakultatívne začala učiť na strednej škole.

Vo Vojvodine Slováci sa slúžia slovenčinou, akou sa rozprávali naši predkovia pred 250. rokmi, keď prišli na toto územie, jasné, s veľkým množstvom srbských prímies. Dnes sa v Šíde slovenčina vyučuje len ako voliteľný predmet. Na strednej škole slovenský jazyk s prvkami národnej kultúry nám prednáša profesorka Anna Kovárová, ktorá nám veľmi pomáha. Učí nás správne čítať, rozprávať a najdôležitejšie pre mňa, ktorá by som chcela študovať na Slovensku – gramatiku slovenského jazyka. Chodíme na rôzne súťaže, navštevujeme slovenské múzeá v Srbsku, spievame slovenské piesne, ako ľudové, tak aj súčasné, recitujeme a pod.

Veľmi som vďačná našej profesorky, ktorá nám pomáha zlepšiť našu slovenčinu.

Silvia Krošlak IV-4

O LÁSKE? -AJ TAKTO!

Február je vraj, mesiacom lásky, či už tej mačacej, či keď sa zamilovaní obdarúvajú v deň zamilovaných. Tento február, vraj mesiac lásky, roku 2015, rozhodla som sa venovať mojej najlepšej kamarátke Anastasiji.

Anastasija má pekný úsmev a veľmi mi chýba, keď ho nevidím aspoň každý deň. Oči ma krásne, zelené ako zelená lúka. Je veselá a nízka blondína, ktorá o pár rokoch bude inžinierkou a nedovolí nikdy, aby Šíd zostal bez svetla. Kým sme boli deväť, desať ročné našim záujmom bolo len obhaniať sa po ulici a najväčší problém nám bol, či sú bábiky pekne oblečené. Teraz sú našim svetom školské záväzky, nedorozumenia s inými kamarátkami alebo spolužiakmi, či ho dnes stretla na chodbe, či jej odpozdravil... Ona je vždy pekne oblečená a často aj mne radí, alebo si vymieňame šaty.

O tri roky plánujeme sa obe zapísať na fakulu v Novom Sade. Už sme sa dohodli, že budeme spolu bývať a budeme mať aj psíka, ktorý sa bude volať Ai.

Ivana Kovačevićová I-1

Чему школа?

- ИЗ УГЛА ПСИХОЛОГА ШКОЛЕ -

У малој анкети коју сам спровео тражили сте ми да вам помогнем са мотивацијом за учење и да о томе пишем у овој рубрици...

Када бих питао зашто је важно учити, колико вас би одговорило због оцене?

Када бих питао зашто је важна оцена, колико вас би одговорило због уписа факултета, посла и успеха у животу, желим да свако ко чита овај текст на тренутак активира своју машту.

Замислите себе за 15 година од сада. Маштајте о свим аспектима живота, не морате бити реални. Колико ћеш имати година? Да ли ћеш имати породицу? Децу? Где ћеш да живиш? Како ћеш да проводиш слободно време? Шта ће ти бити хоби? Којим занимањем ћеш да се бавиш? Хоћеш ли бити добар у своје занимању? Где ћеш да радиш? Које послове ћеш да обављаш на радном месту? Које су ти способности потребне за дато занимање?

Желим сада да кроз ту слику погледаш на образовање (школу и све ситуације ван школе у којима нешто ново учиш, оспособљаваш се). образовање је могућност да развијаш себе, градиш вештине, знања и способности које ћеш да користиш у животу. Да искорачаш пут од садашње тачке до тих 15 година у будућности и даље. Да се оствариш професионално и као личност. То није сува школска оцена. То је рад на личном развоју.

Неки ће рећи: "све је то лепо, али шта ће мени да знам шта је то класично условљавање из психологије када желим да будем програмер?" Па неће ти требати. Али на истом том часу ти си добио и нека друга знања која ће ти итекако бити потребна. Научио си да радиш као члан тима, да делиш послове и одговорност. Научио си да критички промишљаш и разликујеш битно од небитног. Научио си да повезујеш знања и размишљаш како да их употребиш у свакодневном животу, да размишљаш практично. Стичеш радне навике без којих нема ни успеха. А све те вештине ћеш да користиш било које занимање да одабереш.

Школа је рад на личном развоју, а не за оцену.

Јован Комленац, психолог школе

стрип-цртач Бранко Лукач, професор филозофије

Из перспективе ученика саветника:

„Потпуно је јасно да се знање стиче учењем, а благост, односно доброћудност се постиже настојањем да се буде благ. Благошћу се постиже оно што се не може постићи нити било чим. Будући да она све украшава, тамо где се уклони наступа грубост и изобличеност“.

Живот уопште представља једно велико учење, да ли је то стицање знања за школу, факултет па даље за посао, или је то суочавање са реалним стварима који нам живот сам по себи носи, сусрети са људима различитих карактера и особина, сударање са неправдом, проблемима, срећом, тугом све су то знања која сакупљамо и сабијамо у наше фолдере искуства које најпосле у датом моменту морамо да активирамо.

Трудимо се да будемо доброћудни, учимо и радимо на томе. Кроз цео живот учимо да будемо пре свега добри људи, да помогнемо другом када је помоћ потребна, да пружамо савете једни другима, да смо ту једни за друге, да смо социолошка бића која као таква и опстају и да другачије може да буде, али нам није својствено. Ту је опет школа која нам пружа знања и искуства не за оцену, не за сада, него за сутра када како каже Иво Андрић будемо бачени у океан постојања, будемо морали да пливамо и носимо идентитет...

Људи смо и људски је да грешимо, неке грешке су лако опростиве а неке ипак не. У животу ћемо упознати пуно људи задржали се они ту или не, на нама је да останемо доброћудни, добри и колико-толико благи и да се увек учимо да такви будемо.

Вања Ђирковић, IV-4

МЛАДИ ТАЛЕНТИ • ИНТЕРВЈУ

ИНТЕРВЈУ СА ТАЛЕНТОВАНИМ УЧЕНИКОМ

Разговарали смо са Слађаном Јелићем, учеником III-2 одељења Гимназије „Сава Шумановић“, о предмету који многим представља проблем, разговарали смо о физици у којој је он веома успешан јер је већ постигао запажене резултате и стигао до републичког такмичења. Поставили смо и неколико питања ментору професорици Даници Гајић, како она из своје перспективе види Слађанов досадашњи успех. Затекли смо их у кабинету физике како се припремају за окружно такмичење јер је Слађан на овогодишњем општинском такмичењу из физике имао максималних 100 бодова!!!

• Када те је почео занимати овај предмет и зашто баш физика?

Слађан: Физика ме је почела занимати чим смо је добили као предмет у основној школи, то је било у шестом разреду. Морам да кажем да сам учио из страха од наставнице која је била веома захтевна, а касније је тај страх прерастао у љубав према овом предмету. Хоћу рећи, да када су наставници захтевни, то и није лоше за нас ученике, извуку из нас и оно што и не знамо да су наша интересовања.

• Већина нас ђака, мучи се и пати са задацима из физике. Шта они представљају за тебе и како их ти решаваш, имаш ли некакав шаблон или „рецептуру“?

Слађан: Имам и ја некад потешкоће у решавању задатака. Решавам све задатке из збирке по реду, ако се деси да не дођем из прве до решења, задатак радим поново. Управо то је мој "рецепт"- покушавајте док не дођете до решења. Задаци из физике су у суштини као и задаци из хемије, математике,... Битан фактор је и таленат за нешто.

• Шта је пресудно за твој успех?

Слађан: Редован рад је веома важан у сваком послу, и свакако да је пресудан у мом успеху.

• Да ли машташ о позиву физичара, и да ли су твоји даљњи планови везани за физику?

Слађан: Намера ми је да упишем физику, али није сигурно да ћу се њоме бавити професионално.

• Да ли постоји нека особа која је пресудно утицала да се определиш за овај предмет?

Слађан: Наставница коју сам споменуо (наставница у основној школи) је јако утицала на то, на њеним часовима сам заволео физику.

• Да ли постоји неки одређени број сати који треба да се проведе у раду са ментором професором за припремање за такмичења из физике?

Слађан: Помоћ професора је неопходна у припреми за такмичење, али није пресудна, треба имати "жицу", то је основа свега.

• Кажи нам своје мишљење о редовној настави и додатној настави, чему дајеш предност?

Слађан: Подједнако су важне и редовна и додатна настава, једно без другог не функционише ако желиш успех.

• Како да знамо да имаш времена за своје обавезе према редовној настави уз овај додатни рад, ђацима увек недостаје времена за учење?

Слађан: Моја организација није баш на завидном нивоу, али успевам некако све да постигнем.

• На шта си највише поносан у свом раду?

Слађан: Прошле године сам стигао до републичког нивоа такмичења, мислим да је то добар резултат, али диплома није мерило било чега. Поносан сам на свој труд и рад, то је најбитније.

• Да ли ова школа испуњава твоја очекивања и колико ти помаже у даљем школовању?

Слађан: Нисам баш у потпуности задовољан овом школом и није испунила сва моја очекивања, али што се тиче физике могу рећи да сам веома задовољан.

• Шта би сте препоручили будућим генерацијама ученика Гимназије „Сава Шумановић“?

Слађан: Препоручио бих свима да упишу оно што стварно воле и што их привлачи, јер у супротном, ако упишу школу коју не воле биће им тешко да заврше.

• Професорице, шта бисте посебно истакли као пресудно за рад са талентом Слађаном Јелићем, које његове особине су важне за постизање успеха у овом предмету?

Професорица Даница: Слађан Јелић није имао среће, пошто је једини у својој генерацији мотивисан и заинтересован за додатни рад из физике. Много је лакше ученицима садашњих четвртних разреда, јер

од првог разреда их је из сваког од три одељења по троје-четворо са којима радим. И нормално је да то утиче и на мотивацију, на степен интересовања, одговорност, итд...

Слађану Јелићу је зато што је сам тешко, али оно по чему се издваја у односу на остале, то је та његова упорност, жеља да ради, да учи, да буде најбољи, да прошири своје знање и да постигне циљ!

• Неизбежно је да питамо, да нам кажете и нешто о својим начинима рада с ученицима који су талентовани, односно како их припремате за такмичења?

Професорица Даница: Починемо са радом у јесењем периоду крајем септембра, почетком октобра. Једном недељно се састајемо, решавамо задатке, пре свега задатке са такмичења из претходних година, с' тим што конкретно, кад је Слађан у питању, он има један специфичан начин, он самостално решава задатке и једном недељно доноси мени домаћи задатак, оне проблеме са којима сам не може да изађе на крај.

• Школа је много шира од предмета и такмичења, Ваше ученике, припремате и за животне позиве у овој области, како то радите?

Професорица Даница: Припремам их пре свега у неформалним комуникацијама, припремам их за оно са чим ће се сусрести на факултету, када из ове, ипак, провинцијалне средине оду у велике центре. Такође и, инсистирањем на континуитету у раду на јако доброј припремљености што се тиче знања за оно што их очекује.

Захваљујемо се професорици Даници Гајић и Слађану Јелићу!

Разговор водиле
Даница Бибић и Софија Јекић, 1-1

ИЗА ЗАТВОРЕНИХ ВРАТА УЧИОНИЦЕ

Српски језик и књижевност

На једном од часова српског језика и књижевности, присуствовали су и заинтересовани професори других предмета, као и директорка

школе, но то нам није засметало да час буде и више него опуштен, а ми ученици мотивисани за рад. Тема коју смо обрађивали била је везана за поезију Јована Јовановића Змаја. Много нам се допао групни рад, јер смо на тај начин сви били укључени, сваки ученик је дао свој допринос часу и самим тим лакше и забавније савладао градиво. Час смо завршили песмом „Тијо ноћи, моје драго спава“, а и директорка се укључила и певала са нама.

Александра Стојановић, II-2

Угледни час који је одржала наша разредна укључивао је и наше ангажовање. Циљ часа је био да се упознамо са песништвом Ђуре Јакшића, па смо добили групне задатке везане за његова дела или биографију. Овакав начин учења додатно нас је подстакло на рад јер је захтевао групни рад и сарадњу са другарима из одељења, што је поспешило међусобну комуникацију. Уз помоћ професорице презентовали смо свој рад пред професорима. Њихово присуство није нас омело у раду, него нас је подстакло да се још више ангажујемо и боље покажемо пред њима. Снашли смо се у улогама које су нам додељене, научили да се боље организујемо како у групама, тако и у одељењу и још једном схватили да група може да функционише само ако сви делујемо заједно и ангажовано. Такође смо научили још нешто о великом песнику, и представили се професорима ван њихових предмета.

Невена Радованлија, II-3

На часу хемије

Петак, данас имамо хемију. Нико од нас се не радује часу. Препуна табла елемената и једначина, четрдесет и пет минута ове космичке науке.

Закорачивши на врата учионице угледала сам неке сталке у којима се налазе неке чудне танке посудиче за које смо још као мали сазнали да се зову епрувете. По први пут обрадовао ме је час хемије. Када нам је професорица објаснила шта радимо прихватили смо изазов и бацили се на посао. Мерили смо брзину хемијске реакције. Садржај једне епрувете пресипали смо у другу, стрпљиво чекали мерећи време штоперicom, да се раствор замути. То веома кратко време, за мене је представљало велику неизвесност.

Учионицом је владала нека чудна хармонија, свима нам је пријао овакав начин рада. Експериментални часови хемије, приближили су хемију као предмет мојим интересовањима. Школски час прошао је као трен. На крају часа питала сам професорицу да ли ћемо поново радити овако нешто, јер је то оно што нас ученике радује, а хемију чини знатно занимљивијом.

Бесмислено је исписати безброј реакција на зеленој површини, бесмислено је говорити о неким молекулима, супстанцама, ако не помешамо неки раствор, упалимо шпиритусну лампу и видимо како се те реакције одигравају.

Зорана Зеца, I-2

Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу

У нашој школи се од почетка школске 2014/2015. године, реализује ваннаставна едукација Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу, која обухвата ученике другог разреда у седамдесет школа АП Војводине. Програм се реализује захваљујући подршци Покрајинског секретаријата АП Војводине и Института за јавно здравље Војводине. Циљ овог програма је подизање биолошког, психолошког и социолошког образовања младих. Програм се реализује путем интерактивних радионица, а извођење наставе је почело у октобру месецу и трајаће све до маја.

За ову ваннаставну активност АП Војводина је донирала средства која су искоришћена за набавку помоћних учила и реновирање учионице - медијатеке коју ће користити ученици наше школе. У процес реновирања су се укључили и ученици осликавајући зидове учионице-медијатеке.

Силвија Миличић, професор социологије

Као генерацији новијег доба, која је изложена позитивним и негативним утицајима околине, веома нам је користан предмет Здравствено васпитање о репродуктивном здрављу. Он нас усмерава на исправне путеве и даје нам неопходно предзнање да не бисмо скренули у нашим намерама. На забаван начин кроз радионице проф. Силвије сазнајемо за велики број начина који нам помажу да се сналазимо у свакодневним животним ситуацијама, а да при том оставимо позитиван утисак на околину и сами одржимо своје ментално и физичко здравље у најбољем стању по нас.

Николина Каштеровић, II-1

ECDL сертификат

У јулу месецу 2014. године наша Школа је, од JISA-е (Јединствени информатички савез Србије), добила статус ТЕСТ центра за ECDL (European Computer Driving Licence) лиценцу (с е р т ф и к а т) .

ECDL лиценца је трајна, међународна важећа потврда о оспособљености рада на рачунару. Слободан превод би био: Европска компјутерска возачка дозвола. Наша Школа је добила право да држи курсеве и испите и да посредује код JISA-е за добијање лиценце.

Сви ученици средњих школа који су током целог средњошколског образовања, у сведочанству имали врло добру (4) или одличну (5) оцену из рачунарства и информатике или пословне информатике имају право на сертификат, тј. лиценцу. Нашем Тест центру могу да се обрате и ученици старијих генерација наше, а и других средњих школа да се обавесте или, ако испуњавају услове, траже ECDL лиценцу о знању рада на рачунару.

Уколико сте заинтересовани или имате питања обратите се професорима рачунарства и информатике наше Школе.

проф. рачунарства и информатике Милена Шинка

ГИМНАЗИЈАЛАЦ - лист ученика и професора Гимназије „Сава Шумановић“, Шид
www.gimnazijasid.znanje.info • www.facebook.com/gimnazijasavašumanović

Уредници-ученици: Даница Бибић, Мирјана Кушић, Софија Јекић, Ивана Ковачевић, Марко Стојановић, Катарина Најдановић и Силвија Крошлак

Редакција: Гордана Павловић, Зденко Лазор, Ана Ковар, Бранко Лукач, Миљан Торма и Љубица Радишић

Уредник: Гордана Павловић, Штампана: Илијанум, Шид